

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 23274/2024
02.04.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић, Ирене Вуковић, Драгане Бољевић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Нуредин Мемети, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство одбране, коју заступа Војно правобранилаштво, Одељење у Нишу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Врању Гж 1910/23 од 23.07.2024. године, у седници одржаној 02.04.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Врању Гж 1910/23 од 23.07.2024. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуде Вишег суда у Врању Гж 1910/23 од 23.07.2024. године и Основног суда у Бујановцу П 538/22 од 27.03.2023. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бујановцу П 538/22 од 27.03.2023. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име правичне накнаде за фактички експроприсану дрвну масу, и то: стабла храста 22,19м³ на кп.бр. ... потес „...“ шумско земљиште 4. класе, на површини од 2263м², исплати износ од 129.908,00 динара и стабла храста 25,54м³, на кп. ... потес „...“ шумско земљиште 4. класе, на површини од 1310 м², исплати износ од 150.901,00 динара, на које износе тече законска затезна камата почев од дана пресуђења 27.03.2023. године па до коначне исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да на досуђене износе из става 1. изреке тече законска затезна камата почев од дана вештачења 06.03.2023. године па до пресуђења 27.03.2023. године. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 169.712,00 динара, са законском затезном каматом почев од извршности па до коначне исплате.

Пресудом Вишег суда у Врању Гж 1910/23 од 23.07.2024. године, одбијена је као неоснована жалба тужене и првостепена пресуда је потврђена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права, с позивом на одредбу члана 404. ЗПП.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20), по оцени Врховног суда у овом спору потребно је прихватити одлучивање о посебној ревизији тужене ради уједначавања судске праксе сагласно одредби члана 404. став 1. ЗПП у вези члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 10/23), па је одлучено као у ставу првом изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је оценио да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању решењем Општине Прешево, Одељење за урбанизам и имовинско - правне послове и заштите животне средине 04 бр. 465-18/2015 од 11.04.2016. године (правноснажно са даном 13.03.2017. године), усвојен је предлог Државног правобранилаштва, Одељење у Лесковцу, те је у корист Републике Србије - Министарство одбране, а ради изградње објекта који су у функцији одбране земље-Копнена зона безбедности, извршена експропријација катастарских парцела у власништву тужиоца и то кп.бр. ... и кп.бр. ... КО ..., и обавезан је тужилац да ове непокретности преда у државину кориснику, док је корисник обавезан да поднесе писмену понуду о облику и висини накнаде за експроприсану непокретност. С обзиром да споразум није постигнут, о накнади је одлучивао суд у ванпарничном поступку, те је решењем Основног суда у Бујановцу Р1 бр. 22/17 од 23.01.2018. године, противник предлагача Република Србија - Министарство одбране овде тужена, обавезана да предлагачу овде тужиоцу, на име накнаде за експроприсане непокретности исплати укупно 714.600,00 динара као и износ од 241.888,00 динара, за посечена храстова стабла на наведеним парцелама. Решењем Вишег суда у Врању Гж 1703/18 од 08.01.2019. године, првостепено решење потврђено је у погледу накнаде за експроприсане непокретности, док је у погледу накнаде за посечена храстова стабла, укинута те враћено првостепеном суду на поновни поступак. Приликом поновног одлучивања, Основни суд у Бујановцу својим решењем Р1 2/19 од 15.03.2019. године, одбио је предлог предлагача овде тужиоца, за накнаду материјалне штете за посечена храстова стабла на предметним парцелама у износу од 241.888,00 динара.

С обзиром да је и пре доношења решења о експропријацији, тужена користила тужиочево шумско земљиште, тужиоцу је по том основу за период од 01.03.2013. године до 29.02.2016. године за кп. 906, 907, 910 и 914, правноснажном пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 4240/19 од 26.11.2019. године, досуђена накнада штете у износу до 16.250 евра у динарској противвредности.

Полазећи од чињенице да су предмет експропријације према решењу општинског органа од 11.04.2016. године, биле само катастарске парцеле у својини тужиоца, али да су предмет одузимања била и храстова стабла на истима, према

становишту нижестепених судова тужиоцу по основу фактички експроприсане дрвне масе на овим непокретностима припада накнада чија висина је утврђена према тржишној цени, те је иста досуђена тужиоцу применом одредби чланова 1, 11, 42 и 47. Закона о експропријацији.

По оцени Врховног суда, основно се ревизијом тужене указује на погрешну примену материјалног права при досуђивању накнаде за дрвну масу - посечена храстова стабла на експроприсаним непокретностима тужиоцима, а по основу фактичке експропријације.

Наиме, одредбом члана 1. Закона о експропријацији („Службени гласник РС“ бр. 53/95, „Службени лист СРЈ“ , бр. 16/2001-одлука СУС и „Службени гласник РС“ бр. 20/2009, 55/2013- одлука Ус и 106/2016 –аутентично тумачење), прописано је да се непокретности могу експроприсати или се својина на њима може ограничити само у јавном интересу утврђеном на основу закона, уз накнаду која не може бити нижа од тржишне.

Према томе, експропријација је принудни прелаз непокретности из приватне у јавну својину у општем интересу и уз накнаду утврђену у поступку експропријације. С друге стране, фактичка експропријација подразумева одузимање или ограничење права својине на непокретностим а без спровођења поступка експропријације односно доношења решења о томе.

Нижестепени судови у овој парници тужиоцу су досудили новчану накнаду по основу фактичке експропријације дрвне масе, иако предмет експропријације, па тиме и фактичке експропријације, могу бити само непокретности, а не и дрвна маса- посечена стабла као покретне ствари.

Иако је тужилац у тужби навео правни основ свог захтева, а то је накнада за фактички експроприсану дрвну масу, према одредби члана 192 став 4 Закона о парничном поступку, суд није није везан правним основом који је тужилац навео, али јесте изнетим чињеницама на којима је тужилац засновао свој захтев за исплату тражене накнаде (члан 7 став 2 ЗПП). Због тога су нижестепене пресуде укинуте и предмет враћен првостепеном суду како би на поновљеном суђењу имао у виду да су непокретности тужиоца - катастарске парцеле ... и ... КО ..., биле предмет експропријације у поступку пред органом управе, у погледу којих је висина накнаде одређена применом Закона о експропријацији и иста досуђена правноснажним решењем Основног суда у Бујановцу Р1 22/17 од 23.01.2018. године, те да се висина накнаде која се у поступку експропријације утврђује за експроприсану непокретност која представља шумско земљиште, обрачунава као јединствена накнада која обухвата вредност шуме утврђене на основу критеријума из члана 47. став 1. Закона о експропријацији, увећане за износ накнаде за експроприсано земљиште која се одређује применом члана 42. став 1. истог закона.

Иако је у ванпарничном поступку, након правноснажности решења Р1 22/17 од 23.01.2018. године, којим је обавезана овде тужена да овде тужиоцу исплати накнаду за експроприсане непокретности, правноснажним решењем Основног суда у Бујановцу Р1 2/19 од 15.03.2019. године одбијен предлог предлагача овде тужиоца да се противник

предлагача овде тужена, обавезе на исплату накнаде за посечена храстова стабла на експроприсаним непокретностима, донето правноснажно решење у ванпарничном поступку према одредби члана 26. Закона о ванпарничном поступку („Сл. гласник СРС“ бр. 25/82 са каснијим изменама и допунама и „Сл. гласник РС“ бр. 85/12...14/22), не спречава учеснике да свој захтев о коме је решењем одлучено остварују у парници, али само кад им је то право признато овим или другим законом.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке решења.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић